

Διαδίκτυο

Τι είναι Δίκτυο Υπολογιστών (computer network) ;

είναι μια ομάδα από δύο ή περισσότερους υπολογιστές που συνδέονται μεταξύ τους με σκοπό να ανταλλάσσουν δεδομένα ή να μοιράζονται κοινές περιφερειακές συσκευές και λογισμικό (όπως εκτυπωτές, σαρωτές, αρχεία και προγράμματα).

Τι είναι το Διαδίκτυο η Ιντερνέτ (Internet) ;

Το Διαδίκτυο (Internet) ή σκέτο Δίκτυο με κεφαλαίο Δ ή Κυβερνοχώρος είναι ένα δίκτυο δικτύων. Είναι το μεγαλύτερο δίκτυο υπολογιστών στον κόσμο. Συνδέει εκατομμύρια υπολογιστές και δίκτυα διαφορετικού τύπου.

Σε ποιον ανήκει το Ιντερνέτ ;

Το Ιντερνέτ δεν ανήκει σε κανέναν. Καθένα από τα μικρότερα δίκτυα που το αποτελούν έχει πλήρη αυτονομία και την ευθύνη για το υλικό που δημοσιεύει.

Υπάρχει έλεγχος ως προς το δημοσίευση περιεχόμενο ;

Μόνο αφού δημοσιευτεί κάποιο περιεχόμενο μπορούν να επέμβουν οι αρμόδιες διωκτικές αρχές. Υπάρχουν κάποιες επιτροπές, οι οποίες όμως είναι υπεύθυνες μόνο για την τήρηση των τεχνικών προδιαγραφών.

Υπηρεσίες του Ιντερνέτ

Ποιες είναι οι υπηρεσίες του Ιντερνέτ ;

- 1 **Παγκόσμιος Ιστός (World Wide Web)** για περιήγηση σε ιστοσελίδες. Οι πληροφορίες είναι οργανωμένες ως ιστοσελίδες ανάμεσα στις οποίες μετακινούμαστε με χρήση των υπερσυνδέσμων.
- 2 **Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail)** για να στείλουμε και να λάβουμε μηνύματα.
- 3 **Μηχανές αναζήτησης** για να βρίσκουμε εύκολα τις πληροφορίες που ψάχνουμε.
- 4 **Ομάδες συζητήσεων (newsgroup)** για ανταλλαγή απόψεων σε διάφορα θέματα συζήτησης με χρήση μηνυμάτων. Σήμερα έχουν αντικατασταθεί από τα **Forums** τους πίνακες ανακοινώσεων δηλαδή.
- 5 **Συνομιλία σε πραγματικό χρόνο (MSN, Skype)**
- 6 **Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης (Facebook, Twitter)**
- 7 **Μεταφορά αρχείων (ftp)**
- 8 **Ηλεκτρονικό εμπόριο (e-commerce)**
- 9 **Εκπαίδευση και Επιμόρφωση από απόσταση (e-learning & e-training)**

Όταν συνδεόμαστε στο Ιντερνέτ μπορούν να μας εντοπίσουν ή είμαστε ανώνυμοι;

Κάθε χρήστης έχει μοναδικό λογαριασμό - είναι δηλαδή μοναδικός - στον υπολογιστή του παροχέα που χρησιμοποιεί για να συνδεθεί.

Επίσης κάθε υπολογιστής στο Ιντερνέτ είναι μοναδικός, άρα και ο υπολογιστής του παροχέα μας.

Άρα κάθε χρήστης είναι μοναδικός στο Ιντερνέτ και άρα καθόλου ανώνυμος.

Ο Παγκόσμιος Ιστός

Τι είναι ο παγκόσμιος ιστός ;

Μία από τις υπηρεσίες του Ιντερνέτ και η πιο δημοφιλής είναι ο **Παγκόσμιος Ιστός (WWW)**. Επιτρέπει την πρόσβαση στη μεγαλύτερη συλλογή ψηφιακών εγγράφων τα οποία βρίσκονται αποθηκευμένα σε εκατομμύρια υπολογιστές ανά τον κόσμο. Μας δίνει τη δυνατότητα αναζήτησης, εντοπισμού, περιήγησης σε πληροφορίες με ιδιαίτερα φιλικό τρόπο λόγω και του γραφικού περιβάλλοντος. Οι πληροφορίες είναι οργανωμένες και εμφανίζονται ως **ιστοσελίδες (web pages)**, έγγραφα δηλαδή, με περιεχόμενο διαφόρων μορφών, όπως κειμένου, εικόνας, ήχου και βίντεο.

Επιμέλεια : Κυριακού Γεώργιος

Πως μπορεί να περιηγηθεί κανείς στον παγκόσμιος ιστός ;

Η περιήγηση στο Ιντερνέτ στις διάφορες ιστοσελίδες του γίνεται με τη χρήση ειδικών εφαρμογών, των **φυλλομετρητών (web browsers)** στον οποίο πρέπει να γράψουμε αρχικά τη διεύθυνση κάποιας ιστοσελίδας. Μέσα σε κάθε ιστοσελίδα υπάρχουν κάποιες θερμές περιοχές κειμένου ή άλλων μέσων (ξεχωρίζουν από το διαφορετικό χρώμα, την υπογράμμιση και την αλλαγή του δείκτη του ποντικιού σε χεράκι), οι οποίες ονομάζονται **υπερσυνδέσμοι (hyperlinks)** με την βοήθεια των οποίων μπορούμε να επιλέξουμε ποια πορεία θα ακολουθήσουμε κατά την εμφάνιση των πληροφοριών.

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο

Τι είναι το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail) ;

Το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο είναι η υπηρεσία του Ιντερνέτ με την οποία μπορούμε να στείλουμε και λάβουμε άμεσα ένα ηλεκτρονικό μήνυμα γρήγορα και φθηνά. Ο παραλήπτης είναι σε θέση να λάβει ένα μήνυμα που θα του αποστείλουμε μετά από μερικά λεπτά.

Ποια είναι τα πλεονεκτήματα του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ;

- Αμεσότητα/ταχύτητα
- Ευκολία (στην αποστολή μεγάλου αριθμού μηνυμάτων ταυτόχρονα)
- Μηδενικό κόστος
- Δυνατότητα αποστολής πολυμεσικού υλικού
- Οργάνωση επαφών

Υπάρχουν και υπηρεσίες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με πρόσβαση από συγκεκριμένες ιστοσελίδες **Web e-mail** στις οποίες η απόκτηση ενός λογαριασμού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είναι δωρεάν και δεν προϋποθέτει την ύπαρξη λογαριασμού στο Ιντερνέτ. Αποκτώντας ένα λογαριασμό σε μία υπηρεσία webmail έχουμε ένα λογαριασμό τον οποίο μπορούμε να κρατήσουμε για πάντα και με τον οποίο μπορούμε να διαχειριστούμε τα μηνύματα μας από οποιοδήποτε Η/Υ με σύνδεση στο Ιντερνέτ.

Οι πιο γνωστές υπηρεσίες web e-mail είναι :

<https://mail.google.com> για λογαριασμό *name@gmail.com*

<https://gr.mail.yahoo.com> για λογαριασμό *name@yahoo.gr*

<https://outlook.com.gr> για λογαριασμό *name@outlook.com.gr*

Υπηρεσίες Αναζήτησης

Τι είναι οι μηχανές αναζήτησης (search engines) ;

Μια **μηχανή αναζήτησης** είναι μια εφαρμογή που επιτρέπει την αναζήτηση κειμένων και αρχείων στο Διαδίκτυο. Μερικές από τις περισσότερο γνωστές μηχανές αναζήτησης είναι:

- Google -> <http://www.google.com/>
- Yahoo -> <http://search.yahoo.com/>
- Bing -> <http://www.bing.com/>

Οι ιστότοποι οι οποίοι δεν έχουν δικές τους μηχανές αναζήτησης αλλά αντίθετα απευθύνουν το αίτημα μας σε πολλές μηχανές αναζήτησης ταυτόχρονα και στη συνέχεια τα αποτελέσματα κατάλληλα ονομάζονται **μεταμηχανές αναζήτησης**. (πχ. <http://www.dogpile.com>, <http://www.metacrawler.com>)

Κίνδυνοι από τη χρήση του Ιντερνέτ

Ποιοι είναι οι κίνδυνοι από τη χρήση του Ιντερνέτ ;

1. Κακόβουλα προγράμματα (Virus =ιός, Worm =σκουλήκι, Trojan =δούρειος ίππος).
2. Ανεπιθύμητα μηνύματα (Spam)
3. Παραπληροφόρηση – παραπλάνηση
4. Εξαπάτηση
5. Υποκλοπή Προσωπικών Δεδομένων (Phising)
6. Παραβίαση Ιδιωτικότητας
7. Διαδικτυακός εκφοβισμός (Cyber-Bulling)
8. Διακίνηση αρχείων σεξουαλικού περιεχομένου (Sexting)
9. Σεξουαλική Αποπλάνηση Ανηλίκου (Grooming)
10. Εθισμός

1. Κακόβουλα προγράμματα (Virus =ιός, Worm =σκουλήκι, Trojan =δούρειος ίππος).

- «Μολύνουν» άλλα προγράμματα του υπολογιστή μας.
- Διαγράφουν ή αλλάζουν αρχεία στον υπολογιστή μας χωρίς να το καταλάβουμε.
- Μεταφέρουν στον υπολογιστή μας άλλα επιβλαβή προγράμματα.
- Γεμίζουν τον υπολογιστή μας με άχρηστα προγράμματα, τα οποία επιβραδύνουν ή ακόμα σταματούν εντελώς τη λειτουργία του.

Τι πρέπει να κάνουμε :

- Επιλογή ενός καλού προγράμματος καταπολέμησης ιών (antivirus program) το οποίο δεν θα επιτρέπει σε μολυσμένα αρχεία να εισβάλουν στον υπολογιστή μας.
- Εγκατάσταση ενός προγράμματος Firewall για να αποτρέπεται η είσοδος στον υπολογιστή μας κακόβουλων προγραμμάτων χωρίς τη δική μας συγκατάθεση και μετά από φιλτράρισμα.
- Συνεχής ανανέωση (update) του προγράμματος καταπολέμησης ιών για προστασία από νέους ιούς οι οποίοι εμφανίζονται καθημερινά.
- Τήρηση αντιγράφων ασφαλείας (back up) όλων των αρχείων σας.

2. Ανεπιθύμητα μηνύματα (Spam)

Τα ανεπιθύμητα μηνύματα είναι μηνύματα τα οποία αποστέλλονται μαζικά, συνήθως αφορούν τυχερά παιχνίδια και διαφημίσεις προϊόντων ή υπηρεσιών, και συνήθως απευθύνονται σε ένα μεγάλο σύνολο παραληπτών, χωρίς αυτοί να το επιθυμούν και χωρίς να έχουν συνειδητά προκαλέσει την αλληλογραφία με τον εν λόγω αποστολέα.

Τι πρέπει να κάνουμε :

- Δεν δίνουμε ποτέ την ηλεκτρονική μας διεύθυνση σε οργανισμούς που δεν εμπιστευόμαστε.
- Δεν απαντούμε ποτέ σε τέτοια μηνύματα.
- Ρυθμίζουμε την υπηρεσία φιλτραρίσματος του ηλεκτρονικού μας ταχυδρομείου έτσι ώστε να απορρίπτει αυτόματα τέτοια μηνύματα.

3. Παραπληροφόρηση λόγω ημιμάθειας ή ηθελημένη με σκοπό την παραπλάνηση μας.

4. Εξαπάτηση

Είτε αυτό γίνεται μέσω e-mail που σε ορίζει κληρονόμο μιας αμύθητης περιουσίας, είτε μέσω ενός απλούστατου και πανεύκολου κουίζ, το οποίο αφού λύσεις διαπιστώνεις ότι σου έχει «φάει» όλη την κάρτα από το κινητό!

5. Υποκλοπή Προσωπικών Δεδομένων (Phising)

Η υποκλοπή προσωπικών δεδομένων σχετίζεται με την παραπλάνηση ενός χρήστη μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος έτσι ώστε να δώσει προσωπικές πληροφορίες όπως είναι ο αριθμός ταυτότητας, ο αριθμός τραπεζικού λογαριασμού και διάφοροι κωδικοί πρόσβασης. Το ηλεκτρονικό μήνυμα συνήθως παραπέμπει τον χρήστη σε μια «πλαστή» ιστοσελίδα όπου ζητείται η καταχώρηση διάφορων προσωπικών στοιχείων.

Τι πρέπει να κάνουμε :

- Ελέγχουμε πάντοτε τον αποστολέα οποιουδήποτε μηνύματος που μας ζητά να δώσουμε προσωπικές πληροφορίες.
- Δεν δίνουμε ποτέ προσωπικές πληροφορίες μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

6. Παραβίαση Ιδιωτικότητας

Κίνδυνος παρακολούθησης των δραστηριοτήτων μας και των προτιμήσεων μας και καταπάτηση των προσωπικών μας δεδομένων.

Τι πρέπει να κάνουμε :

- Οφείλουμε να σκεφτόμαστε πολύ πριν μοιραστήμε οποιοδήποτε προσωπικό μας στοιχείο στο διαδίκτυο
- Να έχουμε πάντα κατά νου πως ό,τι αναρτούμε στο Διαδίκτυο μένει (ακόμα και αν το «κατεβάσουμε», πιθανόν ήδη να το έχουν διαβάσει και ενδεχομένως αναπαράγει αρκετοί).

7. Διαδικτυακός εκφοβισμός (Cyber-Bullying)

Ο όρος **διαδικτυακός εκφοβισμός** (Cyber-bullying) αφορά τον εκφοβισμό που είναι δυνατό να πραγματοποιηθεί μέσω του Διαδικτύου και περιλαμβάνει εσκεμμένη, επαναλαμβανόμενη και εχθρική συμπεριφορά απέναντι σε συγκεκριμένο άτομο ή ομάδα ατόμων με σκοπό την πρόκληση συναισθηματικής και ψυχολογικής βλάβης. Ο διαδικτυακός εκφοβισμός συνήθως έχει τη μορφή ενός εκφοβιστικού, ρατσιστικού, ή προσβλητικού ηλεκτρονικού μηνύματος, φωτογραφίας ή βίντεο και ενδεχομένως μπορεί να οδηγήσει στην περιθωριοποίηση και τον κοινωνικό αποκλεισμό των θυμάτων.

Μορφές Διαδικτυακού εκφοβισμού

- Επαναλαμβανόμενη αποστολή ηλεκτρονικών ή τηλεφωνικών μηνυμάτων
- Παρέμβαση και παρενόχληση οποιασδήποτε διαδικτυακής δραστηριότητας του ατόμου
- Δημιουργία ψεύτικων διαδικτυακών προφίλ
- Είσοδος σε προσωπικούς διαδικτυακούς λογαριασμούς του ατόμου
- Αποστολή προσωπικών πληροφοριών (φωτογραφιών του ατόμου ή άλλου είδους μαγνητοσκοπημένου υλικού) του ατόμου σε πολλαπλούς παραλήπτες

Τι πρέπει να κάνουμε :

- Εάν πέσουμε θύμα εκφοβισμού, σταματάμε αμέσως την επικοινωνία με το θύτη.
- Δεν απαντάμε καθόλου και ειδικά με υβριστικά μηνύματα.
- Κάνουμε αντίγραφο της συνομιλίας με χρήση του πλήκτρο Print Screen.
- Εμπιστευόμαστε στους γονείς μας ή σε κάποιο ενήλικα τον εκφοβισμό που έχουμε δεχθεί.

8. Διακίνηση αρχείων σεξουαλικού περιεχομένου (Sexting)

Το **sexting** ορίζεται ως η πράξη λήψης, αποστολής και διατήρησης μηνυμάτων σεξουαλικού περιεχομένου με φωτογραφικό ή οπτικοακουστικό υλικό μέσω κινητού τηλεφώνου ή άλλου μέσου ψηφιακής τεχνολογίας.

9. Σεξουαλική Αποπλάνηση Ανηλίκου (Grooming)

Ο όρος **Grooming** αναφέρεται στην αποπλάνηση και συμβαίνει όταν άγνωστοι εκμεταλλεύονται κακόβουλα το στοιχείο της ανωνυμίας στο Διαδίκτυο για να προσεγγίσουν ανήλικους με στόχο τη σεξουαλική παρενόχληση.

10. Εθισμός

Υπερβολική Ενασχόληση με το διαδίκτυο